

Tønde Hartkorn og 16 Stilling pr. Individ i Kjøbstæderne, der for fjernere Egne kunde ned sættes til det Halve for Hartkornet og til 12 Stilling pr. Individ. Det er ikke smaa Beløb, som disse Provindser derigjennem have ydet til dette andet System.

Det tredje System er Statsbaner med Tilskud af Amts- og Kjøbstadskommunerne, anlagte og drevne af Staten. Tilskudet har varieret fra Herning—Skjern Banen med 25,000 Kr. pr. Banemil op til 90,000 Kr. pr. Banemil — i Reglen har det været bestemt til 80,000 Kr. — og Uddragene deraf have været satssatte til at udredes i Løbet af 15 Aar.

Et lille fjerde System er en Statsbane, anlagt af Staten, men drevet af et privat Selskab; det er Ringe—Faaborg Banen. Det har nu sine særlige Grunde, og det er for Næsten ikke det daarligste System; thi det Stykke Bane giver noget mere Udbytte end andre Stykker af Banerne paa Grund af, at den Forpagtningsafgift, der gives, er sikret til 3 pCt.

Det femte System er Statsbaner, oprindelig anlagte af Private med Tilskud af Staten, drevne af Staten og senere kjøbt tilbage af denne, en Skjæbne, som vi Wldre, der have beskæftiget os med det paagjældende Anlæg, vide var forudsat; det var Silkeborg—Herning Banen.

Det sjette System er Statsbaner, anlagte af Private med Tilskud af Staten, drevne af Private, men senere kjøbt af Staten; det er den berømte Randers—Grenaa—Aarhus Bane.

Det er altsaa Statsbanerne i de to Hovedgrupper paa Sjælland og paa Fyn—Sjælland. Derefter have vi en ny anden Gruppe, som man skulde tro var anlagt efter ens Principer, nemlig alle Privatbanerne, men der have vi nu det syvende System: private Baner med Rentegaranti af 4 pCt. mod Forstærkningsfond, der i Loven for Jage—Kjøge Banen er sat til 25—20 pCt. af Anlægskapitalen, men blev kun 20 pCt. — maaske er der senere truffen Afregning derfor, det antager jeg — og for Voland—Falster Banen til 20 pCt. af Anlægskapitalen, som skulde betragtes som Tilskud. Jeg skal bemærke, at disse Forstærkningssummer ere opbrugte og Rentegarantien traadt i Kraft.

Det ottende System er private Baner med Statstilskud og privat, af Staten rentegaranteret Tilskud. Det er et helt nyt System, som findes oppe i Nordsjælland ved Hillerød—Grædsted Banen. Staten gav 25 pCt., de sjællandske Baner 25 pCt., men for de sjællandske Baners 25 pCt. skulde Sta-

ten garantere 4 pCt., og Egnen maa altsaa tilskøde det, der kommer til at mangle dertil, og det er haardt og føleligt nok, fordi det forholdsvis efter denne Banes Betydning er ydet meget betydelige Tilskud til den.

Det niende System er private Baner med Statstilskud, 80,000 Kr. pr. Mil, og den halve Expropriationssum at udrede af det Almindelige, nemlig af Fyns og Sjællands Beboere, nemlig Svendborg—Odense Banen, Silkeborg—Herning Banen, Vemb—Lemvig Banen og Randers—Kjumborg—Grenaa Banen. To af dem ere allerede tilbagekjøbte af Staten, saa at vi have kun Svendborg—Odense og Vemb—Lemvig Banerne tilbage af denne Gruppe.

Det tiende System er private Baner uden Statstilskud — dog med Halvdelen af Expropriationsudgifterne, fordelt efter de af mig nævnte Regler. Deraf have vi to, nemlig Randers—Hadsund Banen og Odense—Bogense Banen.

Det ellefte System er private Baner uden andet Statstilskud end Halvdelen af Expropriationsudgifterne, som ikke fordeles, nemlig Aarhus—Hou Banen og Horsens—Snekilde Banen.

Det tolvte System er private Baner uden noget Tilskud, nemlig Jagebanen fra 1856 og Maribo—Banholm Banen fra 1868. Om den sidste Bane skal jeg bemærke, at den vist er den bedst situerede Bane, vi have i Danmark.

Det trettende System er Gjedserbanen, som en Minister paaviste, at han af mange Grunde ikke kunde bruge Bemyndigelse til at give Koncession. En stor fortkrolig Bog til Finantsudvalget skulde føre Bemynd. men Enden blev, at han kort efter gav Koncessionen, og dertil er visselig Intet at sige juridisk, men det Interessante er, at da Koncessionshaverne manglede 3 Millioner Kr. for at anlægge Banen, opnaedes disse 3 Millioner paa følgende Maade: Det lolland-falsterke Selskab forpagtede Driften af Banen, inden den endnu var anlagt, og betalte derfor akturat Renten af 3 Millioner Kroner, nemlig 120,000 Kroner, men for det private Selskab, som saaledes forpagtede Banen, er Renten garanteret af Staten med 4 pCt., og den kræver aarlig Hjælp til Rentegarantien af Staten, i det sidste Aar 150,000 Kr., og hvad det vil blive, efter at denne Bane nu har været i Virksomhed i et halvt Aar, veed jeg ikke, men efter hele dette juridiske System er denne nye Bane anlagt af et privat Selskab, forpagtet af et andet privat Selskab, men i Virkeligheden siktrer Staten Forpagtningsafgiften igjennem